

**ขั้นตอนการดำเนินงานและวิธีปฏิบัติ
เกี่ยวกับการตรวจตรา การรับแจ้ง
และการอนุญาตประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง**

บทที่ 3

ขั้นตอนการดำเนินงานและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจตรา การรับแจ้ง และการอนุญาตประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนจากกรมธุรกิจพลังงานตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542 โดยมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจตรา การรับแจ้ง และการอนุญาตประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับกิจการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงประเภทที่ 1, 2 และ 3 ดังนี้

3.1 การตรวจตรา กิจการควบคุมประเภทที่ 1

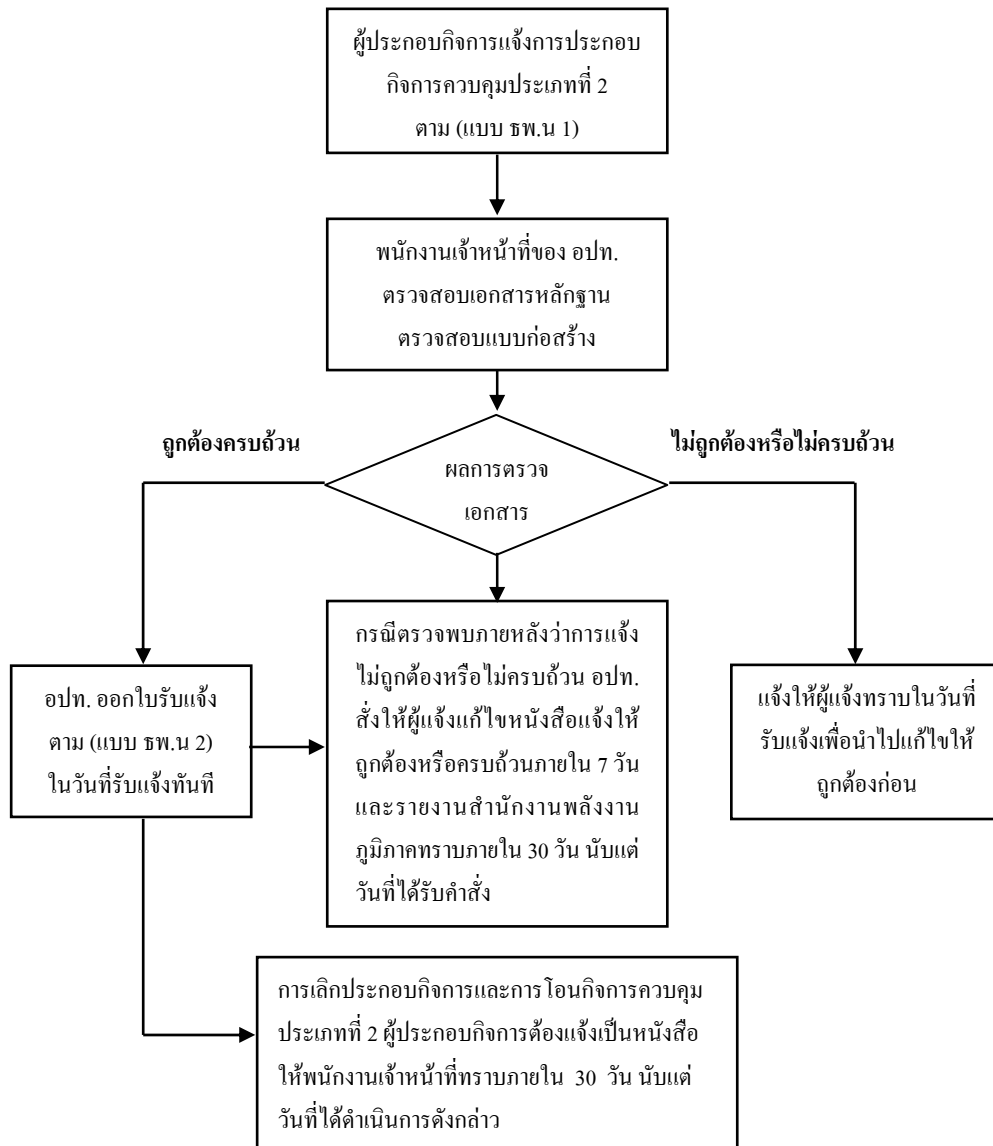
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ตรวจสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงของกิจการควบคุมประเภทที่ 1 ได้แก่ ร้านค้ารายย่อยที่ผู้ประกอบการสามารถดำเนินการได้ทันที แต่สามารถเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ในจำนวนที่จำกัด ดังนี้

(1) เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟมาก	ไม่เกิน 40 ลิตร
(2) เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟปานกลาง	ไม่เกิน 227 ลิตร
(3) เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟน้อย	ไม่เกิน 454 ลิตร

3.2 การรับแจ้งการประกอบกิจการและการตรวจตรา กิจการควบคุมประเภทที่ 2

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่รับแจ้งการประกอบกิจการและการตรวจตราสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงของกิจการควบคุมประเภทที่ 2 ได้แก่ โรงงานขนาดเล็ก หรือสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเพื่อการเกษตร, ปิโตรลียมดีเซลริมทางขนาดเล็ก, ปิโตรลียมแก๊วมือหมุน และสถานีบริการทางน้ำขนาดเล็ก ซึ่งเป็นกิจการที่ผู้ประกอบการสามารถดำเนินการได้โดย จะต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน และจะต้องปฏิบัติตามวิธีการ และขั้นตอนในการรับแจ้งการประกอบกิจการ ดังนี้

- (1) ยื่นเอกสาร รพ.น.1 ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (2) ตรวจสอบเอกสารและออกไปรับแจ้ง รพ.น.2
- (3) ตรวจสอบสถานที่ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ 2
- (4) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ 2 ให้ดำเนินการตามขั้นตอนในข้อ (1) – (3)

รูปที่ 3-1 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการแจ้ง การพิจารณาการแจ้งการเลิกประกอบกิจการและ การโอนกิจการของผู้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ 2 (ปัมป์ถึงลอยริมถนน ขนาดเล็ก ปัมป์หลอดแก้วมือหมุน และสถานีบริการทางน้ำขนาดเล็ก)

ผู้ประกอบการควบคุมประเภทที่ 2 นำเอกสารต่างๆ ตาม ธพ.น.1 ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
ณ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่ โดยเอกสารประกอบการพิจารณา
แจ้งปรากฏตามข้อมูลการตรวจสอบด้านสถานที่ บทที่ 4 ข้อ 4.1

พนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องทำการตรวจสอบเอกสารและออก
ใบรับแจ้ง โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งการประกอบกิจการแล้วให้ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน
ให้ถูกต้องตามแบบ ธพ.น.1 จากนั้น ให้ออกใบรับแจ้งตามแบบ ธพ.น.2 ในวันที่รับแจ้ง
เพื่อเป็นหลักฐานให้แก่ผู้แจ้ง กรณีที่ปรากฏว่าการแจ้งเอกสารไม่ถูกต้องครบถ้วนให้
พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้แจ้งทราบภายในวันที่ได้รับแจ้งนั้น เพื่อให้ผู้แจ้งนำไปแก้ไข
ให้ถูกต้องก่อนจะประกอบกิจการ
- 2) หากตรวจพบว่า การแจ้งของผู้ประกอบกิจการไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้อง พนักงาน
เจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้แก้ไขหนังสือแจ้งให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายใน 7 วัน นับจาก
วันที่ได้รับคำสั่ง
- 3) การเลิกประกอบกิจการ หรือโอนกิจการควบคุมประเภทที่ 2 ผู้ประกอบกิจการต้องแจ้ง
เป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้ดำเนินการดังกล่าว
รายละเอียดความปลอดภัยและการป้องกันอัคคีภัยกิจการควบคุมประเภทที่ 2 สำหรับสถาน
บริการน้ำมันเชื้อเพลิงขนาดเล็กในชุมชน มีดังต่อไปนี้

- 1) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภท ค. ลักษณะที่ 1 (ปริมณฑลยริมถนนขนาดเล็ก)
 - ลักษณะและความปลอดภัย
 - ห้ามเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟมาก
 - การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟปานกลางหรือชนิดไวไฟน้อย มีบริเวณ
ชัดเจน ไม่ติดกับอาคารพักอาศัย
 - ทางเข้า-ออกสถานีบริการ ต้องเป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตให้เชื่อมทางจาก
เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลเส้นทางสายนั้น
 - บริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ต้องจัดให้มีท่อ หรือรางระบายน้ำ พร้อม
บ่อพักน้ำให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลมีความสะอาดเรียบร้อย และไม่นำ
สิ่งของที่ไม่วางหรือวางไว้มากองไว้

- การป้องกันและระงับอัคคีภัย
 - บริเวณตู้จ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้ติดตั้งเครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้งหรือน้ำยาดับเพลิงขนาดบรรจุ 6.8 กิโลกรัม จำนวน 1 เครื่อง
 - บริเวณที่สูบน้ำมันเชื้อเพลิง ให้มีป้ายเตือนถาวรที่มีข้อความตามรูปที่ 3-2
- 2) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภท ก. (ปั๊มหลอดแก้วมือหมุน)
 - ลักษณะและความปลอดภัย
 - ถังน้ำมันเชื้อเพลิงที่เก็บไว้ในอาคารเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง เฉพาะอาคารเก็บต้องห่างจากอาคารอื่น เตาไฟ หรือที่ทำการหุงต้ม ไม่น้อยกว่า 3.00 เมตรโดยรอบ
 - ผนัง พื้น หลังคาและเพดานของอาคารเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงต้องก่อสร้างด้วยวัสดุทนไฟ และมีความมั่นคงแข็งแรง
 - บริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง มีความสะอาดเรียบร้อย และไม่นำสิ่งของที่ไมเกี่ยวข้องมากองไว้
 - การถ่ายหรือสูบน้ำมันเชื้อเพลิง
 - การถ่ายหรือสูบน้ำมันเชื้อเพลิงขวดน้ำมันเชื้อเพลิง หรือกระป๋องน้ำมันเชื้อเพลิงต้องมีภาชนะรองรับ ซึ่งทำด้วยเหล็กหรือโลหะอย่างอื่น และต้องมีขนาดใหญ่กว่าขวดหรือกระป๋อง ไม่น้อยกว่า 15 เซนติเมตร
 - ขอบโดยรอบ ของภาชนะรองรับ สูงไม่ต่ำกว่า 10 เซนติเมตร และต้องไม่รั่ว
 - การถ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับไว้ขายลงถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ห้ามใช้เครื่องสูบน้ำ ให้ใช้เครื่องสูบน้ำมันเฉพาะ (Totally Enclose)
 - การป้องกันและระงับอัคคีภัย
 - บริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ให้ติดตั้งเครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้งหรือน้ำยาดับเพลิง ขนาดบรรจุ 6.8 กิโลกรัมจำนวน 1 เครื่อง
 - มีทรายไว้สำหรับดับเพลิงในอัตราส่วน ทราย 40 ลิตร ต่อน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟมาก 200 ลิตร เก็บไว้ในที่ใกล้หยิบได้สะดวก
 - บริเวณที่สูบน้ำมันเชื้อเพลิง ให้มีป้ายเตือนถาวรที่มีข้อความ ตามรูปที่ 3-2
 - การเคลื่อนย้ายถังน้ำมันเชื้อเพลิง
 - การขนย้ายถังน้ำมันเชื้อเพลิงลงจากรถบรรทุกโดยใช้คน ควรมีอุปกรณ์ช่วยในการเคลื่อนย้าย เช่น ใช้สะพานไม้คู่ยึดติดกัน พาดโดยให้มีความชันน้อยที่สุด เพื่อลดแรงกระแทกและควรมีแผ่นยางหรือวัสดุที่มีความนิ่มรองด้านล่าง

- ไม่ควรกลิ้งถัง ไปบนพื้นขรุขระและมีเศษก้อนหิน เพราะจะทำให้ถังรั่วได้
- ภาชนะบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิง
 - ขวดน้ำมันเชื้อเพลิง
ทำด้วยแก้วบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟมาก ได้ไม่เกิน 0.5 ลิตร หรือบรรจุ น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟปานกลาง หรือไวไฟน้อยได้ไม่เกิน 1 ลิตร
 - กระป๋องน้ำมันเชื้อเพลิง
ทำด้วยภาชนะเหล็กเคลือบดีบุก ใช้สำหรับบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟน้อย ได้ไม่เกิน 20 ลิตร
ทำด้วยพลาสติกใช้สำหรับบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟมากได้ไม่เกิน 4 ลิตร หรือบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟน้อย ได้ไม่เกิน 20 ลิตร
- 3) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภท จ. ลักษณะที่ 1 (สถานีบริการทางน้ำขนาดเล็ก)
 - ลักษณะและความปลอดภัย
 - ห้ามเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟมาก
 - การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟน้อย มีปริมาณไม่เกิน 10,000 ลิตร ไว้ในถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงเหนือพื้นดิน หรือถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่ติดตั้งภายในโปิะเหล็ก
 - บริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง มีความสะอาดเรียบร้อย และไม่นำสิ่งของที่ไม่เกี่ยวข้องมากองไว้
 - โปิะเหล็ก จะต้องได้รับอนุญาตจากกรมขนส่งทางน้ำและพาณิชย์นาวี (กรมเจ้าท่า)
 - การป้องกันและระงับอัคคีภัย
 - บริเวณตู้จ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้ติดตั้งเครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง หรือน้ำยา ดับเพลิง ขนาดบรรจุ 6.8 กิโลกรัม จำนวน 1 เครื่อง
 - บริเวณที่สูบน้ำ้ำมันเชื้อเพลิง ให้มีป้ายเตือนถาวร ที่มีข้อความ ตามรูปที่ 3-2

อันตราย

1. ดับเครื่องฮันด์
2. ห้ามสูบบุหรี่
3. ห้ามก่อประกายไฟ

รูปที่ 3-2 ข้อความป้ายเตือน

3.3 การอนุญาตประกอบกิจการและตรวจตรา กิจการควบคุมประเภทที่ 3

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่อนุญาตให้ประกอบกิจการ และการตรวจตรากิจการ ควบคุมประเภทที่ 3 ได้แก่ สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงบนถนนใหญ่, สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงขนาดเล็กในซอย, ป้อมถังลอยดีเซลริมทางขนาดใหญ่ และสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงทางน้ำขนาดใหญ่เก็บ น้ำมันดีเซลหรือน้ำมันเบนซิน ซึ่งเป็นกิจการที่ผู้ประกอบการต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะ ประกอบการได้ โดยให้ยื่นคำขออนุญาตพร้อมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตามแบบ ธพ.น. 3 ณ สำนักงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีขั้นตอนในการแจ้งประกอบการขออนุญาต ปรากฏตามข้อมูลการ ตรวจสอบด้านสถานที่ บทที่ 4 ข้อ 4.1

การอนุญาตประกอบกิจการจะเป็นการดำเนินการร่วมกับสำนักงานพลังงานภูมิภาค สำหรับการ ตรวจตราเกี่ยวกับความปลอดภัย และการป้องกันอัคคีภัยให้ใช้แนวทางของกิจการควบคุมประเภท ที่ 2 โดยอนุโลม ทั้งนี้รายละเอียดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจการควบคุมประเภทที่ 3 มีดังนี้

ลำดับที่	กิจกรรม	หมายเหตุ
1	<p>การอนุญาตก่อสร้าง</p> <p>1.1 การเห็นชอบให้ทำการก่อสร้าง</p> <p>1) การรับเรื่องขออนุญาต อปท. ตรวจสอบเอกสารและหลักฐานการยื่นเรื่อง</p> <p>2) ตรวจสอบสถานที่ขออนุญาต อปท. แจ้งนัดหมายกับสำนักงานพลังงานภูมิภาค เพื่อร่วมกันตรวจสอบสถานที่ และลงบันทึก ร่วมกัน เมื่อตรวจสอบที่ถูกต้องแล้ว อปท. แจ้งผล การตรวจสอบพร้อมส่งเรื่องราวการขออนุญาต พร้อมแบบก่อสร้าง และรายการคำนวณทั้งหมด ให้สำนักงานพลังงานภูมิภาค เพื่อตรวจสอบให้ ความเห็นชอบ</p>	

ลำดับที่	กิจกรรม	หมายเหตุ
	<p>3) สำนักงานพลังงานภูมิภาคตรวจสอบแบบแผนผังแบบก่อสร้าง และรายการคำนวณเมื่อได้ตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว สำนักงานพลังงานภูมิภาคจะแจ้งผลการพิจารณาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ</p> <p>4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจ้งผลการพิจารณาเห็นชอบให้ทำการก่อสร้างให้ผู้ขออนุญาตทราบ</p> <p>1.2 การทดสอบและตรวจสอบระบบความปลอดภัย</p> <p>1) เมื่อ อปท. ได้รับแจ้งการขอทดสอบระบบความปลอดภัย จากผู้ขออนุญาตที่ได้ติดตั้งถึง ระบบท่อและอุปกรณ์แล้ว ให้แจ้งสำนักงานพลังงานภูมิภาคทราบภายใน 3 วัน</p> <p>2) สำนักงานพลังงานภูมิภาค ตรวจสอบและทดสอบถึง ระบบท่อ และอุปกรณ์น้ำมันเชื้อเพลิง เมื่อได้ตรวจสอบและทดสอบแล้ว จะแจ้งผลการพิจารณาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ เพื่อแจ้งผลต่อไปยังผู้ขออนุญาต</p> <p>1.3 การออกใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง</p> <p>1) อปท. รับแจ้งการขอรับใบอนุญาตจากผู้ขออนุญาต เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จ</p> <p>2) อปท. ตรวจสอบเอกสาร หลักฐานการขออนุญาต</p> <p>3) อปท. ตรวจสอบการก่อสร้างอาคาร สิ่งก่อสร้างอื่น ๆ และระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย พิจารณาออกใบอนุญาตและเรียกเก็บค่าธรรมเนียม</p> <p>4) เมื่อได้ออกใบอนุญาตแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งสำเนาใบอนุญาตให้สำนักงานพลังงานภูมิภาคทราบภายใน 5 วัน เพื่อเป็นหลักฐาน</p>	

ลำดับที่	กิจกรรม	หมายเหตุ
2.	<p>การอนุญาตให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานที่ประกอบกิจการ ดำเนินการทำนองเดียวกันกับข้อ 1.1 ถึง 1.3 โดยอนุโลม หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงระบบจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ระบบท่อ และอุปกรณ์ไม่ต้องดำเนินการตามข้อ 1.2</p>	
3.	<p>การต่ออายุใบอนุญาต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) อปท. รับเรื่องขอต่ออายุใบอนุญาต 2) อปท. ออกใบอนุญาตต่ออายุ <ul style="list-style-type: none"> - ในการออกใบอนุญาตต่ออายุ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำหลักฐานบันทึกผลการตรวจตราสถานที่ประกอบกิจการน้ำมันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจแล้วว่าถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไม่เกิน 6 เดือนก่อนใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุ มาเพื่อประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาตต่ออายุ - พิจารณาต่ออายุใบอนุญาตและเรียกเก็บค่าธรรมเนียม - เมื่อได้ออกใบอนุญาตต่ออายุแล้ว ให้ อปท. ส่งสำเนาใบอนุญาตต่ออายุให้สำนักงานพลังงานภูมิภาคทราบ ภายใน 15 วัน เพื่อเป็นหลักฐาน 	
4	<p>การโอนใบอนุญาต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การรับเรื่องขอโอนใบอนุญาต <ul style="list-style-type: none"> - อปท. ตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน 	

ลำดับที่	กิจกรรม	หมายเหตุ
	2) การออกใบอนุญาต - อปท. พิจารณาออกใบอนุญาตแล้วให้ส่งสำเนา ใบอนุญาตใบอนุญาตให้สำนักงานพลังงานภูมิภาค ทราบ ภายใน 5 วัน เป็นหลักฐาน	
5	การตรวจตรา - อปท. ร่วมกับสำนักงานพลังงานภูมิภาคตรวจตรา ร่วมกัน โดยให้เป็นไปตามแผนการตรวจที่สำนักงาน พลังงานภูมิภาคกำหนด	
6	ทดสอบและตรวจสอบถังน้ำมันเชื้อเพลิงระบบท่อและ อุปกรณ์เมื่อครบวาระ - ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการครบ 10 ปี ต้องแจ้งทดสอบระบบความปลอดภัย - อปท. ดำเนินการตามข้อ 1.2	

แผนผังแสดงขั้นตอนการออกใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ 3

